

Kejser Augustus - Roms første kejser

Biografi - de tidlige år (63-27 f.Kr.)

Da Cicero i 44-43 f.Kr. holdt sine philippiske taler mod Marcus Antonius nævner han i den femte af disse taler en ung mand ved navn Cæsar, som han i rosende vendinger kaldte for "en skattet borger og statens redningmand" (Cic.Phil.5.49). Der er naturligvis ikke tale om den myrdede diktator, men om dennes adoptivsøn, Gaius Octavius, der senere skulle blive kendt under navnet Augustus. Octavius var søn af en Cæsars søsterdatter Atia, og udviste allerede i en tidlig alder et stort politisk talent. Eftersom Cæsar ikke havde nogen voksne sønner adopterede han Octavius og gjorde ham til sin arving allerede i 46 f.Kr. Da Cæsar blev myrdet den 15. marts 44 f.Kr. arvede Octavius i en alder af kun 19 år ikke bare en anseelig del af Cæsars formue, men også hans navn, hvorfor han efterfølgende kunne kalde sig Gaius Julius Caesar med tilnavnet "Octavianus", der betyder "den der engang har været en Octavius". Historikere bruger herefter navnet "Octavian" om ham.

Buste af den unge Octavian. Læg mærke til det meget karakteristiske hår. Fra 1. årh. e.Kr. De kapitolinske museer i Rom.

I første omgang allierede Octavian sig med optimaterne og kredsen omkring Cicero, der ønskede den romerske republik genindført. Han hjalp dermed Cicero i hans kamp mod Antonius, hvilket forklarer Ciceros rosende ord om ham i sine philippiske taler. Alliancen med optimaterne varede dog kun kort, og allerede i november 43 f.Kr. allierede Octavian sig med Antonius og en general ved navn Lepidus, og dannede "Det Andet Triumvirat (tremandskollegie)", inspireret af

Romersk aureus med portrætter af Marcus Antonius og Octavian fra 41 f.Kr. i anledningen af oprettelsen af Det Andet Triumvirat.

"Det Første Triumvirat", der havde bestået af Cæsar, Pompeius og Crassus. De vendte sig sammen mod optimaterne og Cæsars mordere, først og fremmest Brutus og Cassius. For at skaffe pengene til soldater skrev de tre allierede såkaldte "proskriptionslister", der var navne på prominente romere, der blev dømt til døden og til ejendomsconfiskering. Efter Antonius' ønske kom Cicero på disse lister, og han blev myrdet 7.

december 43 f.Kr. Allerede året efter besejrede Antonius og Octavian Brutus og Cassius i slaget ved Philippi i Grækenland, hvormed der nærmest ingen modstand var tilbage fra de gamle republikanske senatorer. Herefter fordelte Triumviratet Romerriget imellem sig. Octavian fik Rom, Italien og de vestlige provinser, mens Antonius fik de østlige provinser, navnlig Ægypten. Lepidus fik som den svageste part Afrika. For at besejle deres venskab blev Antonius gift med Octavians søster Octavia. Selv blev Octavian gift med den aristokratiske Livia.

Freden mellem triumvirerne varede kun kort, for allerede i 32 f.Kr. udbrød der krig mellem Octavian og Antonius, som nu levede åbenlyst sammen med den ægyptiske dronning Kleopatra (som havde fået en søn med Julius Cæsar ved navn Cæsarion). Krigen endte med et stort søslag ved Actium i Grækenland, hvor Antonius og Kleopatras flåde blev besejret. Herefter flygtede de til Alexandria i Ægypten, som Octavian belejrede. Til sidst begik både Antonius og Kleopatra selvmord, og Octavian var nu Romerrigets ubestridte eneheriker. Freden i Romerriget var nu sikret, og det taknemmelige Senat gav Octavian ærestitlen Augustus (Den ophøjede). Han kaldte sig selv *princeps civitatis* (førsteborger) for at signalere, at han ikke var mere end alle andre borgere i riget. I realiteten var han dog effektivt eneheriker, og derfor afsluttedes Republikkens tid og Kejsertiden begyndte.

Romersk denar fra 29-27 f.Kr. med portræt af Octavian på den ene side og en krokodille på den anden side med påskriften *Aegypto capta* ("i anledning af Ægyptens erobring").

Romersk denar fra 18 f.Kr. med portræt af Augustus og en komet på den anden side med påskriften *Divus Iulius* ("den guddommelige Julius"). Kometen viste sig på himlen kort tid efter Cæsars begravelse, og blev udlagt som et tegn på, at han var blevet en gud.

Romersk aureus med portræt af Augustus fra 13 f.Kr. Påskriften lyder *Augustus Divi F. Pater Patriae* ("Augustus, gudens søn, fædrelandets fader")

Tidslinje - Kejser Augustus' tidlige karriere

23. september 63 f.Kr. Gaius Octavius fødes i Rom som søn af den senere praetor, der også hed Gaius Octavius og Atia, der var Julius Caesars niece.
- 46 f.Kr. Octavius kæmper i borgerkrigen sammen med sin onkel Julius Caesar i Spanien mod Pompeius. En imponeret Caesar gør herefter Octavius til sin arving og adoptivsøn.
15. marts 44 f.Kr. Gaius Julius Caesar myrdes af en kreds af romerske senatorer. Den kun 19-årige Octavius, der befinder sig i Illyrien (Albanien), haster til Rom, hvor han officielt gøres til Caesars arving. Han arver dels 2/3 af Caesars betragtelige formue, hans prestige (la. *auctoritas*) og hans navn, hvorfor han herefter går under navnet Gaius Julius Caesar med tilnavnet Octavian(us), som han fra da af er kendt under.
- 44 f.Kr. Octavian allierer sig med de konservative romerske republikanere, kaldet "optimaterne". Blandt hans allierede er bl.a. Cicero. Deres hovedmodstander er i begyndelsen Marcus Antonius, der var en af Caesars næstkommanderende. Octavian bidrager med en stor del af Caesars gamle veteraner, som han bruger en del af sin arv på at aflønne. Hans private hær vokser stødt i løbet af året. Ciceros første, anden og tredje Philippiske Taler.
- 43 f.Kr. Hirtius og Pansa, dette års konsuler, falder begge i kampe mod Antonius ved Mutina i Norditalien og Octavian vælges til proprætor i den uhørt unge alder af 20 år. Han fik som en følge heraf tildelt *imperium* dvs. kommando over en romersk hærstyrke.
- Octavian vender senere på året optimaterne ryggen og allierer sig med Marcus Antonius og Lepidus, der også havde været general under Caesar. Sammen aftaler de at dele magten i Romerriget imellem sig i et tremandskollegie - det såkaldte "andet triumvirat". De aftaler at proskribere omkring 200 senatorer (dvs. dømme dem til døden og konfiskere deres ejendom) - blandt disse er på Antonius' opfordring Cicero, der myrdes 7. december. Octavian vælges til konsul for først gang i en alder af kun 20 år (den lovfæstede minimumsalder var 42 år).

42 f.Kr.	Antonius og Octavian besejrer Brutus og Cassius - de to mest prominente af Caesars mordere i Slaget ved Philippi i Grækenland. Herefter deler de Romerriget, så Antonius tager sig af den østlige provinser, herunder Ægypten, mens Octavian får Italien, Gallien og Spanien. Lepidus må nøjes med Nordafrika.
40 f.Kr.	Gifter sig med Scribonia. Med hende får Octavian sit eneste biologiske barn, datteren Julia.
37 f.Kr.	Skilt fra Scribonia. Octavian gifter sig med Livia, der har to sønner fra et tidligere ægteskab, nemlig Drusus og Tiberius. Hun får ingen børn med Octavian.
36 f.Kr.	Lepidus tvinges ud af Triumviratet. Spændinger mellem Octavian og Antonius, der lever sammen med den ægyptiske dronning Kleopatra, selvom han egentlig er gift med Octavians søster Octavia.
33 f.Kr.	Konsul for anden gang. Nærmest uhørt i Romerriget.
32-30 f.Kr.	Borgerkrig mellem Antonius og Octavian. Octavians flåde besejrer endeligt Antonius og Kleopatras flåde i Slaget ved Actium i Grækenland. Antonius og Kleopatra begår selvmord i Ægypten. Octavian er nu eneheriker i Romerriget.
31-23 f.Kr.	Konsul hvert år i denne årrække. Totalt uhørt.
27 f.Kr.	Senatet giver Octavian titlerne <i>Augustus</i> (den ophøjede) og <i>princeps civitatis</i> (førsteborger). Herefter er han kendt under navnet Augustus. Han opgiver officielt alle sine politiske embeder, men kontrollerer stadigvæk størstedelen af de romerske provinser og de romerske legioner som <i>imperator</i> (hærfører). Dette gøres for ikke at blive kendt som hverken "diktator" eller "konge", men Augustus' magt er ikke desto mindre absolut. Han befæster blandt andet sin magt gennem gaver til folket i form af offentlige bygninger og mad. Han støtter også kunsten, bl.a. gennem sin ved Maecenas, der blandt andet fungerer som patron for digterne Vergil og Horats.

Gruppearbejde:

Augustæisk propaganda

Definition (fra lex.dk)

Propaganda (af latin *propagare* "at udbrede") er en systematisk tilrettelagt envejs-kommunikation, der med suggestive midler (ord, billeder, videoer og musik) sigter mod at styre modtagernes holdning og adfærd. Hvor saglig argumentation med rod i samtale og debat vil vise, bevise og overbevise, forsøger propaganda ved brug af stærke følelser og manipulation at overtale og forføre.

Opgave

I skal nu arbejde med forskellige kunstværker som enten Augustus selv eller hans familiemedlemmer, har ladet bygge for at udbrede et bestemt budskab, der skulle understøtte Augustus' magt. Der er med andre ord tale om *propanda* (jf. ovenstående definition). I skal arbejde i grupper med følgende kunstværker:

Produktkrav

Arbejdet skal munde ud i en præsentation af værkerne for resten af holdet. Der skal laves en PowerPoint med billeder og relevante forklaringer. Præsentationen skal tage ca. 10 min. og skal indeholde:

- 1) Relevante data om værket (titel, tilblivelsesår, størrelse osv.)
- 2) En beskrivelse af værket (hvad kan vi se?)
- 3) En analyse af værket (hvad repræsenterer de enkelte dele?)
- 4) En fortolkning af værket (hvilke af Augustus' kvaliteteter, skal værket meddele beskueren?)

Hjælpemidler

I skal i gruppearbejdet læse om værkerne i både bøger og på internettet. I kan også finde billede begge steder. Det er meget vigtigt, at I får sat jer godt ind i stoffet.

Tid

I har 2 lektioner til at arbejde med jeres præsentationer i. Fremlæggelserne foregår i den tredje lektion.

Gruppe 1: Augustus fra Prima Porta/Prima Porta Statuen (let)

Gruppe 2: Ara Pacis (Fredens Alter) (medium)

Gruppe 3: Forum Augusti (Augustus' Forum) (svær)

